

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Honore, Dignis Vel Indignis, Jvste Vel Inivste, Deo
Semper Jvstissimo, Dato, Negato, Violato**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

Capvt IV. Gloriam Deo debitam, Deo dandam, immò Deum in gloria
appetenda imitandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48689)

CAPVT IV.

*Gloriam Deo debitam, Deo dandam, im-
mò Deum in gloria appetenda imi-
tandum.*

§. I.

*Quo modo omnia in gloriam Dei sint fa-
cienda?*

Hinc multa deducuntur pia corol-
laria. I. Cùm gloria, inter omnia
externa bona, sit summum bo-
num, eam meritò deberi Deo summè excel-
lenti, ac summè bono; ad cuius proinde
maiores gloriam Sanctissimi quique omnia
fecerunt, ipso Apostolo ita suadente: *Sine*
ergo manducatis, sine bibitis, sine aliud quid
facitis, omnia in gloriam Dei facite. Quod
consilium plurimi sequuntur, qui saltem
virtute, si non actu; omnia sua in Dei glo-
riam referunt; quamquam aliqui saltem
die Dominico omnia seculuræ hebdomadis
opera; aliqui singulis diebus manè, totius
diei negotia; aliqui singulis horis offerant.
Tertullianus, & D. Hieronymus testantur,
olim, apud Christianos moris fuisse, vt
initio operis cuiusq; se se cruce signarent,

1. Cor. 10.
31.

Tertull.
lib. de cor-
rona mi-
lit.
S. Hieron.
ep. ad Euse-
bio.

S. Basil.
in breui-
or. regul.
196.

quasi dicerent: *Hoc opus fiat ad gloriam Dei, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Et quidem orationes, ieiunia, eleemosynæ, aliaq; virtutū opera facilè ad Dei gloriam fieri possunt; sed quærit D. Basilus, quo modo quis ad gloriam Dei possit manducare & bibere? & respondet: Si beneficiorum Dei memor, ita animo & corpore sit compositus, vt non tamquam securus omnino manducet, sed vt qui inspectorem habeat Deum; & si proponat, non vt ventris mancipium, ob voluptatē, manducare, sed tamquam operarius Dei, vt vires habeat ad fortū ei seruiendum, & opera atque mandata Christi exequendum; quod est comestionem & potum in Dei laudem, non ad voluptatem referre. Qua de caussa idem S. Pater

S. Basil.
homil. in
Iulittam
martyrē.

alibi, recitatis illis Apostoli verbis, *Sine comeditis, sine bibitis, sine aliud quid facitis, omnia ad gloriam Dei facite,* hæc subiungit: *Accumbens mensæ, ora: esitans panem largitori gratiam repledito: bibis vinum, memento eius, qui illud tibi dedit ad letitiam, & infirmitatum solamen; tunicam indueris, gratias agito benigno datori; suspicis in calum, & siderum pulchritudinem, procide Deo, & cole eum, qui cuncta hac in sapientia condidit: pari modo, ori-*

anso

ente sole, & occidente, in somno & vigilia, Deo gratias age, qui hac omnia ad tuum commodum creavit, & ordinavit, ut creatorem agnoscas, ames, & laudes. Ad hunc modum cætera quoque omnia possunt actu ad Dei gloriam referri, & referuntur à multis. Haud tamen ex præcepto; quamvis D. Thomas doceat, ex præcepto hominem aliquando se, & omnia in genere, ad Dei gloriam, tamquam ad vltimum finem referre debere. Sed D. Paulus non loquitur de vno aut altero actu, cum dicat: *Omnia ad gloriam Dei facite*. Alij igitur, ut D. Anselmus & D. Ambrosius, qui præceptum putant illis verbis contineri, ea de aptitudine exponunt & habilitate, quasi dicat Apostolus: Ita manducate, bibite, omniaq; facite, ut apta & habilia sint ad gloriam Dei promouendam, seu ut nemo offendatur aut scandalizetur, sed potius, ut ea videntes, vel audientes ædificentur. Quod vero Deo tantò magis debetur, quia id falsis Numinibus gentes censuerunt faciendum. *Aiunt enim*, Arnobio teste, *sacra hæc honorandis esse instituta caelestibus, & ea quòd faciant, honoris ergo facere, & his numinum potentias auditare. Quid si similiter dicant euigilare sese, atque dormire, decumbalare, subsistere,*

S. Thom.
I. 2. q. 100.
a. 10. ad 2.

Arnob.
lib 7. ad
uerl.
Gent.

stere, conscribere aliquid & lectitare, ut honorem dijs habeant, & dignitatibus eos faciant ampliores? Quam artem Ethnici non habuerunt, habent autem, & didicerunt à S. Paulo Christiani, quorum tota vita Deo est consecrata. Quin etiam Iudæi habuerunt. Ita enim legitur: *Iudas verò, & qui cum eo erant, innocato Deo, per orationes congressi sunt: manu quidem pugnantes, sed Dominum cordibus orantes, prostrauerunt non minus triginta quinque millia, presentia DEI magnifice delectati.*

2. Mach.
15. 26.

§. II.

Cur Deus gloriam à nobis expetat?

2. Corollarium & illud ducitur, Deo non solum deberi honorem ac gloriam, sed etiam Deum (etsi nostra gloria non egeat) & jure, & sine omni vitio gloriam à nobis expetere. Si enim gloria virtuti debetur, debetur ea utique summæ virtuti. Hinc apud

Malach. 1. Malachiam ait: *Filius honorat patrem, & seruus dominum suum; si ergo Pater ego sum, ubi est honor meus? & si Dominus ego sum, ubi*

Psal. 28. 2. *est timor meus?* Quod & Dauid jubet: *Afferre Domino gloriam & hauserem, afferte Domino gloriam nomini eius.* Et humilis corde Christus laudantes se laudauit cum diceret:

Vos

Vos vocatis me Magister & Domine, & bene dicitis. Periculosum est quidem sibi place- re, sed illi, cui cauendum est superbire, vt ait S. Augustinus, non illi, cui vndequaue excellentissimo signa, vel testimonia excellentiæ debentur. Quòd autem Deus à nobis gloriam suam expetat, non est aliquid inordinatum. Ille enim, qui super omnia est, quantumcumque se laudet, non extollit se. Quamquam hoc ipsum jus honoris, quod habet, non propter suum, sed propter nostrum bonum expetit. Nobis enim prodest, Deum nosse, non illi. Quis autem eum cognosceret, si non se ipsum indicasset, qui nouit? Non potest autem se ipsum indicare, nisi laudando. Est enim *magnus Dominus, & laudabilis nimis*. Etsi ergo se laudet, & gloriam suam quærat, & postulet, non quærit tamen illam propter se, quasi ea indigeret; sed propter nos, vt nos eâ cognitâ in amorem illius exardescamus, eumque amantes ad veram æternamque gloriam perueniamus; juxta illud: *Affer filios meos de longinquo, & filias meas ab extremis terra. Et omnem, qui invocat nomen meum, in gloriam meam creauit eum*. Quid enim est gloria Dei æterna, nisi clara eius cum laude notitia? per

Ioan. 13.
13.
S. Augu-
stin. in Io-
an. tract.
58.

Psal. 47. 2.
95. 4. 144.
3.

Isa. 43. 6.
Vide in-
fra cap.
27. §. xiv.
De Deo
honoran-
do,

quam si eum ut laudabilem cognoscimus, accendimur ad eum amandum, ei que serviendum, quibus rebus finem nostrum æternamque beatitudinem voluit nos adipisci.

§. III.

Quo modo nos, imitatione Dei, possimus gloriam expetere?

3. Hinc aliud corollarium sequitur, tunc scilicet in nobis quoque non fore peccatum appetitum gloriæ, si in eo appetitu
- Ephes. 5. 1.** *velimus Deo assimilari, juxta illud: Estote imitatores Dei, sicut filij charissimi.* Assimilamur autem Deo, non quando id nobis arrogamus, quod est proprium Dei, excellentiam scilicet illius appetentes, aut eius testimonium, quæ soli Deo competit dicenti:
- Isa. 42. 8.** *Gloriam meam alteri non dabo; sed si quemadmodum ille gloriam ab hominibus quaerit, non propter se quasi ea indigeat, sed propter homines; ita & nos vicissim gloriam quaeramus, non propter nostram, sed propter Dei gloriam, aut proximum, eiusque utilitatem.* Hinc est illud: *Videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui incalis est.* Itemque, *Luceat lux vestra coram hominibus.* Quapropter non peccat, si quis bonum suum cognoscat, & approbet, cum
- Math. 5. 16. ibid.**
- 1. Cor. 2. 10.**
- Apo-

Apostolus dicat: *Nos autem non spiritum hu-*
ius mundi accepimus, sed spiritum qui ex Deo est:
ut sciamus quæ à Deo donata sunt nobis. Ita-
que non repugnat humilitati, quòd quis Dei
dona in se agnoscat, inde enim se gratum
illi exhibet. Vnde & Mater Dei, quæ se an-
cillam Domini vocârat, sine vlla sui iactan-
tia dixit: *Fecit mihi magna, qui potens est; si-* Luc. 1. 49.
mul tam profunda humilitatis, quàm altæ
dignitatis mater: meritò æquiparanda præ-
grandibus obeliscis, quibus tantum ferme
substernitur intra terram, quantũ extat, vt
immoti consistant: siquidem & illa fabricæ
magnæ celsitudinis magnum quoque & fir-
rum posuit fundamentum humilitatis. Ta-
libus non obest, dona Dei in se magnifacere;
cùm seipso faciant parui. Neque peccat,
qui vult bona opera sua ab alijs sciri & ap-
probari, vt illi inde Deum laudent, dicant-
que: Et sanctum nomen eius; & accendantur
ad gratitudinis, alteriusvè virtutis imitatio-
nem. Hoc est enim lucere lucem nostram,
coram hominibus. Non est ergo vitium ap-
petere gloriam, sed appetere gloriam ina-
nem. Reprehendit enim Psalmista omnes,
qui vanum aliquid appetunt, dicens: Vt quid Psal. 4. 3.
diligitis vanitatem, & quaritis mendacium?

D 5

Qua-

Ezech.
28. 2.

Quale mendacium erat eorum, qui contra diuinam reuerentiam passi sunt se Deos appellari, quos Ezechiel ita alloquitur: *Elevatum est cor tuum, & dixisti, Deus ego sum, & in cathedra Dei sedi in corde maris: cum sis homo, & non Deus, & dedisti cor tuum, quasi cor Dei.* Nempe ab illo hanc superbiam magistro homines didicerunt, qui, cum ipse cupiens ascendere, & similis esse altissimo, deiectus sit in Acheruntem, alios quoque postea voluit eadem illecebrâ inescare, quando dixit: *Eritis sicut Dij.* Promissio digna authore suo, & tam fidelis, quàm Locrense pactum.

Isa. 34. 14.

Gen. 3. 5.

deiectus sit in Acheruntem, alios quoque postea voluit eadem illecebrâ inescare, quando dixit: *Eritis sicut Dij.* Promissio digna authore suo, & tam fidelis, quàm Locrense pactum.

CAPVT V.

Quando vana gloria ab hominibus appetatur? & num liceat desiderare Episcopatum?

§. I.

Tres vana gloria classes.

Hinc 4. Corollarium est contra vanæ gloriæ sititores; qui triplici classe continentur. Primò enim vana gloria est, si quis honorem appetat, de re nihili, quæ per mendacium fingitur, vt quidam milites gloriosi, qui à se hostes multos occi-